

тѣ пълни съ надѣждѣ и съ страхъ, зачтото трясавица-та още не бѣ прѣстанѣла; нѣ ные не можяхмы, да ся приготвимъ на пѣтъ, доклѣ не разберемъ, что станѣ уйка ми.“

Така разказва Плиній за страшнѣ-тѣ поразѣ, която ся сврѣши съ съсипване и затрупване три града: Херкуланъ, Помпенъ и Стабіѣ.

Затрупани-ти градове лѣжѣхъ 1500 години подѣ дебелѣ корѣ, настлатѣ отѣ Везувій, и едва въ новы-ты врѣмена было писано по едрѣ честитѣ слукѣ да ся наскокне на драгоцѣнны-ты останкы отѣ незнайны врѣмена. Найнапрѣжъ, въ 1720 л. ся изнамѣри и отрови Херкуланъ, възъ който лѣжи до 100 стѣпки дебела кора отѣ лавѣ, а на неѣ новы села Портици и Ресина. Въ реченѣ - тѣ годинѣ князь Еммануилъ Елбефскій изѣ Лотарингіѣ градилъ си у Портици еднѣ виллѣ; зидари-ти, кога копали кладенецъ, наскокнѣли на херкуланскій театръ. Зели да копаѣтъ, нѣ само съ надѣждѣ да наидѣтъ нѣкое имане; а зачтото толкова дебелѣ пласть отѣ стврѣденъ камыкъ покрывалъ найденый градъ, па при това не можяше да ся развалять хубавы-ты села надѣ Херкуланъ, то зехѣ, като рудари-ти, да копаѣтъ вѣтрѣ у земѣ-тѣ ходницы и проходы, па откакъ прѣтрсяхѣ еднѣ отровенѣ кѣщѣ и не намѣряхѣ у неѣ имане, заравахѣ ѣ и минувахѣ на другѣ. По тоя начинѣ тврѣдѣ малко ся ископало, за това и днесъ още малко нѣчто ся знае за Херкуланъ. Много пѣлесно ся копало тамъ наблизу у Помпенъ, надѣ коѣто везувска-та кора е пѣтънка (до 24 стѣпки), па е и пѣмягка. Цѣла-та поразія види ся да не е была толкова брѣза, каквото да не сѣ могли жителіе-ти да избѣгать, ако съ врѣмя ся бѣхѣ